

gene bleve gjorte, og seet deres Resultater, og jeg blev derfor, da denne Lov kom herind, og man talte saa meget om, hvor nødvendigt det var at vedtage den, forundret derover, idet jeg vidste, at Erfaringen allerede forlænge siden havde viist, hvor feilagtig man kunde skride frem og hvor hyppig man kunde tage det Ubehagelige for det Skadelige. Jeg troer heller ikke det ærede Medlem kan nægte, at han sigter meget til det Behagelige, og det fortænker jeg ham ikke i, ved Anvendelse af store Midler vil han kunne naae det overalt i sin Nærhed; men Hovedspørgsmaalet er, ikke at fortrædige en stor Mængde Mænd, baade Folk i Almindelighed og Industrielle i Særdeleshed. Naar det ærede Medlem sagde, at man havde været meget tilbageholden med Sundhedsvedtægterne, og at man ikke havde villet hindre nogen bestaaende Industri, hvor den fandtes, men derimod havde lagt Hindringer iveien for den fremtidsige Udvikling deraf i meget sammenbyggede Stæder, saa vil jeg dertil sige: Man har ogsaa forsøgt at lægge Hindringer iveien for den videre Udvikling af Industrien, hvor Stæderne ikke vare meget sammenbyggede, og man har ikke holdt sig til den Begrændsning, som det ærede Medlem omtalte. Søvrigt forekommer det mig, at naar man siger til en Industridrivende: „Du maa gjerne blive her, saalænge Du ikke udvikler din Industri, men naar Du udvikler den videre, saa skal Du gaae herfra“, da er det det Samme som at sige til ham: „Du kan ikke blive her længere, Du maa ophæve din Industri og flytte“; naar man endda ved Siden deraf havde sagt: „Naar vi Kommuner gjøre Fordringer af den Art, ere vi ogsaa forpligtede til at sætte Bedkommende istand til at flytte hen paa et andet Sted“, saa var man kommen paa det rette Gebeet, men det har man ikke gjort, man prøver paa, saavidt man kan, at fortrædige de Bedkommende, indtil de med Døffrelse drage sig tilbage, eller slutte deres Virksomhed. Jeg siger ikke, at Sundhedsvedtægterne virkelig berettigede dertil, men de blive misbrugte dertil, deres Brug er en Misbrug, de have egentlig ingen Betydning, naar de bruges, men de faae en meget stor Betydning, naar de misbruges. Det er ganske sikkert, at Løgen har meget Andet at bestille, end at

gaae omkring og overholde Sundhedsvedtægterne, men de private Personer, som efter deres Mening fortrædige, det vil sige, som lide af Ubehageligheden, styde sig bagved Løgen, og Løgen har ligesaa stor Vanffelighed ved at sige: Det er ikke usundt, som ved at sige det Modfatte; han staaer der i en meget vanffelig Stilling og hans Stemme i den Henseende faaer ligeoverfor Politimesteren en meget for stor Betydning. Det er netop denne Misbrug, der skeer af Sundhedsvedtægterne, som jeg vil advare imod; naar man kun vil bruge dem til simple Fornødenheder, saa behøver man dem ikke, og naar man skaffer dem tilveie, saa er det, fordi man vil bruge dem ud over den rette Grændse. Saalænge vi ikke havde hørt det ærede Medlem for Mariager udtale sig, var jeg næsten bestemt paa at siemne for Loven for at forsætte Forsøget, men jeg maa oprigtigt tilstaae, at efterat jeg har hørt hans Udtalelse, troer jeg det er paa Tide vi blive af med Loven. Dersom han udtrykker en mægtig Mening i saa Henseende, og det troer jeg han gjør, (M. Hage: Nei!) — So, jeg er meget overbevist om, at der er mange Menneffer, der tænke som han, men ikke sige det saa ligefrem — saa er det maaffee endnu mere paa Tide at blive af med Loven. Det er den allerfarligste Ting, naar Mænd, som det ærede Medlem, med hans Indflydelse og Stilling i Samfundet, komme til at finde sig slet i denne Sal, thi saa kommer han til at befinde sig ikke vel paa mange Steder i Verden, hvor smaa Ubehageligheder maae deles af Mange. Jeg har endnu egentlig ikke her i denne Sal seet fremfaldt nogen Sygelighed eller Dødelighed, jeg har ikke seet Noget døe her, og jeg har i det Hele heller ikke seet nogen overordentlig Dødelighed blandt de Medlemmer, der have været her i Salen; her kan maaffee mange Gange være mindre behageligt, men jeg troer ikke her kan være nogen meget skadelig Lustomgivelse, og det bedste Deviis paa, at Luften hverken er skadelig og heller ikke saa overordentlig uehagelig, er, at vi jevnlig have et ikke ringe Publikum, som ikke behøver at være her, naar det ikke befinder sig vel her. Dersom der ikke var Andre tilstede her i Salen end vi, saa havde